

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOBILIZACIJOS IR PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-1623
14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623, 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) teikiamas atsižvelgiant į besikeičiančią saugumo situaciją šalyje bei į Lietuvos šaulių sąjungos strateginį vaidmenį visuotinėje gynyboje. Augančios Lietuvos šaulių sąjungos nariai intensyviai ruošiasi atlikti komendantines ir kovines užduotis, kurioms neišvengiamai yra reikalinga medicininė parama. Medicininiai pajėgumai yra sparčiai vystoma šiomis kryptimis:

1. Šaulių gelbėtojų rengimas organiniuose šaulių sąjungos vienetuose bei kiekvieno šaulio apmokymas teikti pirmąją medicininę pagalbą taktinėje aplinkoje;
2. Specializuotų medicinos šaulių vienetų steigimas, kurių veikla vystoma sužeistųjų būklių stabilizavimo ir medicininės evakuacijos srityse;
3. Medicininė pagalba šauliams pratybų metu;
4. Pagalba įstaigoms, atsakingoms už civilių gelbėjimą ekstremalių situacijų atvejais.

Medicinos pajėgumai vystomi pasitelkiant Lietuvos šaulių sąjungoje esančius medikus, kurie užtikrina reikiamą metodinį turinį parengimą bei praktinį šaulių rengimą vadovaujantis taktinės medicinos gairėmis ir geriausia karo medicinos praktika. Medikai taip pat yra atsakingi už gydomųjų grandžių medicininės pagalbos teikimo koordinavimą, medicininių sprendimų priėmimą ir sužeistųjų gydymą.

Tačiau vystant šiuos pajėgumus, susidurta su dabartinio teisinio reguliavimo dilema: galiojantis teisinis reglamentavimas nustato, kad medikai, įtraukti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą (toliau - CMPR), negali priklausyti Lietuvos šaulių sąjungos koviniams, komendantiniams ir specializuotiems medicinos vienetams. Jei dėl esamo teisinio reguliavimo, visi šiuo metu Lietuvos šaulių sąjungoje esantys medikai paliktų šaulių sąjungos gretas ir turėtų prievolę dirbti tik sveikatos priežiūros įstaigoje, šaulių sąjunga negalėtų vystyti medicininės paramos pajėgumo, užtikrinti pasiruošimo bei medicininės pagalbos teikimo ekstremalių situacijų ir ginkluotos agresijos atvejais. Dėl to svarbu sudaryti sąlygas medikams likti Lietuvos šaulių sąjungoje. Tam reikalinga priimti siūlomo Įstatymo pataisas, leidžiančias medikams, siekiantiems būti priskirtiems į Lietuvos šaulių sąjungos kovinius būrius, komendantinius Lietuvos šaulių sąjungos ginkluoto pasipriešinimo ar Lietuvos šaulių sąjungos specializuotus vienetus, išsibraukti iš CMPR. Tai leistų taikos metu išvystyti Lietuvos šaulių sąjungos medicininius pajėgumus, o mobilizacijos ar karo padėties atvejais pilnavertiškai teikti medicininę pagalbą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengėjas ir iniciatorius – Seimo nariai Audrius Radvilavičius, Ligita Girskienė

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

1. Dėl civilinio mobilizacinio personalo rezervo apibrėžties

Įstatymo 2 str. 6 d. nurodyta, kad civilinio mobilizacinio personalo rezervas – tai Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių veikla būtina mobilizacijos planuose numatytų veiksmų ir priemonių vykdymui užtikrinti. Sveikatos sektorius užtikrina gyvybiškai svarbią valstybės funkciją - asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimą. Vadovaujantis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies

3 punktu, įstaigos vadovas turi sudaryti įstaigos civilinio mobilizacinio personalo rezervą. Į CMPR įrašomi asmenys su jų funkcijomis, atliekamomis mobilizacijos metu ir (ar) teikiant priimančiosios šalies paramą, supažindinami pasirašytinai. Pagal galiojantį reguliavimą, didžioji dalis medikų (gydytojų, slaugytojų, paramedikų) priklauso CMPR.

2. *Dėl šaulių, įtrauktų į CMPR, negalėjimo priklausyti Lietuvos šaulių sąjungos koviniam būriams, ginkluoto pasipriešinimo ir specializuotiems vienetais*

Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatyme yra reglamentuota, kad koviniais, komendantiniais ginkluoto pasipriešinimo ir specializuotų vienetų (patenka medicinos vienetai) šauliais negali būti asmenys, priklausantys CMPR (39 str. 1 d. 4 p.; 40 str. 1 d. 4 p.).

Pagal galiojantį teisinį reguliavimą medikai (priklausantys CMPR), norintys būti šauliais gelbėtojais koviniuose ar komendantiniuose vienetuose arba specializuotuose medicinos šaulių vienetuose, apskritai negali būti šių vienetų sudėtyje. Nepakeitus teisinio reglamentavimo, sparčiai auganti Lietuvos šaulių sąjunga, šiuo metu skaičiuojanti apie 17 000 šaulių, prarastų gyvybiškai reikalingus šaulius medikus, negalėtų priimti naujų narių - medikų ir nebegalėtų apskritai užtikrinti medicininės paramos funkcijos, kuri yra ypatingos svarbos tiek taikos, ekstremalių situacijų metu, tiek visuotinėje gynyboje karo padėties atveju.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

1) Dėl medikų, priklausančių CMPR ir siekiančių būti priskirtiems Lietuvos šaulių sąjungos koviniams, komendantinius ginkluoto pasipriešinimo ar specializuotiems medicinos šaulių vienetais, išbraukimo iš CMPR

Įstatymo projektu siūloma Įstatymo 14 str. 4 dalį papildyti 7 punktu nurodant, kad iš civilinio mobilizacinio personalo rezervo asmenys išbraukiami, kai jie: <...> yra baigę medicinos, slaugos ar paramediko studijas ir pateikia Lietuvos šaulių sąjungos vadui prašymą priskirti į Lietuvos šaulių sąjungos kovinius būrius, komendantinius Lietuvos šaulių sąjungos ginkluoto pasipriešinimo ar Lietuvos šaulių sąjungos specializuotus vienetus bei gauna Lietuvos šaulių sąjungos patvirtinimą dėl galimybės prisijungti prie pasirinkto Lietuvos šaulių sąjungos vieneto.

Siūlomi Įstatymo pakeitimai leis medikams priklausyti Lietuvos šaulių sąjungai ir padės užtikrinti gyvybiškai svarbios taktinės medicinos srities specialistų rengimą, pasiruošimą teikti medicininę pagalbą ekstremalių situacijų ir karo atveju.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Priėmus įstatymą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Numatoma, kad priimtas įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas tiesiogiai nesusijęs su verslo sąlygomis ir jo plėtra.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymą, kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projektu neįvedamos naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės normas.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymui įgyvendinti jo įgyvendinamųjų teisės aktų parengti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „Lietuvos šaulių sąjunga“ „civilinio mobilizacinio personalo rezervas“, „koviniai būriai“, „komendantiniai“, „specializuoti vienetai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Seimo nariai